

Preventie- en Handhavingsplan 2014-2018 Drank- en Horecawet Rijssen-Holten

HANDHAVING & PREVENTIE

Versterkend effect

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en achtergrond	3
1.2 Recente ontwikkelingen	3
2. Doelen	4
2.1 Preventie	4
2.2 Handhaving.....	4
3. Acties Preventie.....	5
3.1 Onderwijs	5
3.2 Inzet algemene ambulante werker verslavingszorg.....	5
3.3 Sport	5
3.4 Keten	5
3.5 Evenementenbeleid	6
3.6 Keurmerk Veilig Uitgaan.....	6
4.2 Inzet gemeente.....	6
4.3 Mystery-guestonderzoek	6
4.4 Doorverwijziging naar AlcoHalt	7
4.5 Taken politie	7
4.6 Indirect Toezicht	7

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en achtergrond

De invoering van de nieuwe Drank- en Horecawet (DHW) per 1 januari 2013 heeft verschillende consequenties. Met de DHW beoogt het kabinet onder andere het tegengaan van het schadelijk alcoholgebruik onder jongeren en het terugdringen van de administratieve lasten voor ondernemers. De burgemeester is belast met de uitvoering van de DHW. Eén van de belangrijkste wijzigingen is dat het toezicht op de DHW is overgegaan van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) naar gemeenten.

De DHW is per 1 januari 2014 opnieuw gewijzigd. Een belangrijke wijziging is de verhoging van de leeftijdsgrens van zestien naar achttien jaar.

Een ander wijziging per 1 januari 2014 is dat gemeenten voortaan een preventie- en handavingsplan alcohol vaststellen. Uiterlijk 1 juli 2014 moet de gemeenteraad het eerste preventie- en handavingsplan hebben vastgesteld. Dit plan moet, naast de hoofdzaken uit het beleid met betrekking tot preventie van alcoholgebruik (vooral onder jongeren), ook beschrijven op welke manier er invulling wordt gegeven aan de handavingstaken op grond van de DHW. Het nieuwe artikel 43a van de DHW geeft aan wat er in dit preventie- en handavingsplan moet worden opgenomen.

- a. wat de doelstellingen zijn van het preventie- en handavingsbeleid alcohol;
- b. welke acties worden ondernomen om alcoholgebruik, met name onder jongeren, te voorkomen;
- c. de wijze waarop het handavingsbeleid wordt uitgevoerd en welke handavingsacties in de door het plan bestreken periode worden ondernomen;
- d. welke resultaten in de door het plan bestreken periode minimaal behaald dienen te worden.

De handhaving van de DHW heeft, toen de uitvoering nog bij de NVWA lag, altijd ver van het preventiebeleid van de gemeente gestaan. Nu de gemeente zelf verantwoordelijk is voor de handhaving, biedt dit kansen om handhaving en preventie meer op elkaar af te stemmen. Zo kunnen we in preventieve sfeer acties uitzetten die de naleving van de leeftijdsgrens bevorderen, zoals: het geven van voorlichting in het onderwijs, het voorschrijven van polsbandjes bij evenementen, het uitvoeren van een mystery-guestonderzoek of het ondersteunen van sportverenigingen bij hun alcoholbeleid. Andersom helpt handhaving ook in preventieve sfeer. Uit onderzoeken blijkt namelijk dat alcoholpreventie alleen effect heeft wanneer alcohol niet makkelijk beschikbaar is voor jongeren. Handhaving en preventie gaan dus hand in hand.

1.2 Recente ontwikkelingen

Hoewel de burgemeester ook wettelijk bevoegd is voor de handhaving van de DHW, heeft door dit nieuwe artikel ook de gemeenteraad een rol gekregen. Zij moet een plan vaststellen waarin zowel preventie als handhaving is opgenomen. Er zijn de afgelopen tijd al enkele relevante ontwikkelingen geweest waarbij nu aansluiting wordt gezocht.

Drank- en horecaverordening

De gemeenteraad heeft op 19 december 2013 de drank- en horecaverordening vastgesteld. De regeling bevat bijzondere bepalingen over horecabedrijven als bedoeld in de DHW. De verordening stelt regels voor onder andere paracommerciële instellingen.

2. Doelen

De doelen van de gewijzigde DHW zijn het beperken en verminderen van de negatieve gevolgen van alcoholgebruik op de gezondheid, waarbij deze zich voornamelijk richt op de schadelijk effecten bij jongeren. Een ander doel is het voorkomen en beperken van schade en overlast als gevolg van alcoholverstrekking en –gebruik.

2.1 Preventie

Voor het stellen van doelen sluiten wij in dit plan aan bij de doelen die gesteld zijn in het verbeterplan Alcoholmatigingsbeleid:

De algemene doelstelling van het beleid op de lange termijn (2018) is iets te doen aan de drie V's (te vroeg, te veel, te vaak).

- De leeftijdsgrens voor het verstrekken van alcohol is verhoogd naar 18 jaar;
- De hoeveelheden die jongeren drinken per keer gaan verder naar beneden;
- Het aantal keren per week dat jongeren drinken gaan verder naar beneden.

Specifieke doelstellingen:

- Alcoholgebruik in Rijssen-Holten daalt tot tenminste gemiddeld Twents niveau.

Daarnaast is er een doelstelling op het gebied van het proces:

- Integrale aanpak; alle betrokken partners stemmen hun activiteiten af en brengen samenhang in het aanbod.
- Gemeente pakt meer de regierol.

2.2 Handhaving

- We willen beter zicht krijgen op de verkoop van alcohol aan jongeren onder de achttien jaar. Door middel van dit inzicht verwachten we zorgvuldig om te kunnen gaan met de beschikbare middelen op het gebied van handhaving. We starten geen uitgebreide handhavingsacties maar zetten de handhaving capaciteit gericht in op bepaalde hotspots. Deze hotspots zijn plaatsen waar veel jongeren komen en alcohol proberen te kopen. Om deze hotspots te bepalen moet er eerst een risicoanalyse uitgevoerd worden. Hierbij moeten wij eerst een inschatting maken hoe groot de kans is dat een jongere onder de achttien jaar, in een bepaald type inrichting, alcohol kan kopen en vervolgens wordt er gekeken naar de negatieve effecten van het schenken van alcohol aan jongeren. Het jaar 2015 wordt gezien als spiegeljaar.
- We zien toe op de naleving van de normen uit de DHW en het behouden/verhogen van het naleefniveau van regels door doelgroepen zoals:
 - Het hebben van een rechtsgeldige drank- en horecaverunning;
 - Het voldoen aan de inrichtingseisen zoals deze in de DHW benoemd staan.
- Waar nodig treden wij bij niet naleving consequent en hard op. Wie niet mee wil werken aan eigen verantwoordelijkheid en zelfregulering moet voelen. Daarom hanteren wij hier het lik-op-stukbeleid.

3. Acties Preventie

Jongeren drinken nog altijd te vaak en te veel. Alcohol is slecht voor de ontwikkeling van het jonge brein. Dit kan gevolgen hebben voor de leerprestaties op school en uiteindelijk voor de carrière en de gezondheid op latere leeftijd. Daarnaast zorgt overmatig alcoholgebruik van jongeren vaak voor overlast op straat en speelt bij vernielingen, verkeersongevallen en vechtpartijen alcohol vaak een grote rol. Redenen genoeg om het alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen! Hieronder staan de preventieve acties die de komende jaren plaatsvinden. De nadere uitwerking met bijhorende kosten staan in het verbeterplan alcoholmatigingsbeleid.

3.1 Onderwijs

Binnen het onderwijs worden de volgende preventieactiviteiten uitgevoerd:

- Voorlichting primair onderwijs, waarbij de scholen een keuzevrijheid hebben tussen Tactus en Stichting Voorkom;
- Voorlichting voortgezet onderwijs, onder meer het invoeren van adolescenten-contactmomenten door de GGD;
- ROC's nemen preventie op in hun reguliere lessen.

3.2 Inzet algemene ambulante werker verslavingszorg

In de drugsnota en het verbeterplan alcoholmatigingsbeleid is het voorstel gedaan om een ambulante medewerker verslavingszorg in de gemeente in te zetten voor enkele uren per week. Deze medewerker kan op diverse vlakken worden ingezet, zodat voorkomen wordt dat voor elk onderdeel afspraken met verslavingszorgorganisaties gemaakt moeten worden. Bovendien is het voor de afstemming van mogelijke gezamenlijke activiteiten in het kader van alcoholmatiging en drugsaanpak efficiënt. Er kan dan bundeling van taken worden gezocht. Waar mogelijk extra inzet op risicogroepen.

Gedacht kan worden aan inzet van in eerste instantie 3 uur per week, maar de praktijk zal moeten uitwijzen of deze uren voldoende zijn. In deze uren kan de medewerker verslavingszorg in samenwerking met andere partners binnen het jeugdbeleid invulling geven aan de volgende onderdelen binnen het veld van preventieactiviteiten:

- a. preventieactiviteiten in het jongerenwerk;
- b. activiteiten ontwikkelen in samenwerking met de straathoekwerker;
- c. samen met de straathoekwerker preventiebezoeken aan keten afleggen;
- d. inzet op acties en activiteiten voor ouders.

Onderstaande punten zijn nader uitgewerkt in het verbeterplan alcoholmatiging.

3.3 Sport

In de drank- en horecaverordening gemeente Rijssen-Holtten zijn de tijden opgenomen waarop sportverenigingen alcohol mogen schenken. In het kader van het preventiebeleid gaat het college in gesprek met de sportraad en/of sportverenigingen om hen ook actief deel te laten aan alcoholpreventie en alcoholmatiging.

Daarnaast is het voor alle sportverenigingen verplicht om een bestuursreglement vast te stellen. In dit bestuursreglement moet worden opgenomen dat de verstrekking van alcoholhoudende drank in de inrichting vanuit het oogpunt van sociale hygiëne op verantwoorde wijze geschiedt. Ook wordt er vastgelegd welke kwalificatienormen worden gesteld aan de voorlichtingsinstructies op het gebied van sociale hygiëne die barvrijwilligers krijgen en de wijze waarop door het bestuur wordt toegezien op de naleving van het reglement.

3.4 Keten

Zoals in ons ketenbeleid is vastgelegd worden er jaarlijks bezoeken uitgevoerd in het kader van brandveiligheid en preventie volksgezondheid.

3.5 Evenementenbeleid

Ook in het evenementenbeleid wordt er aandacht besteed aan alcoholmatiging. Zo kan er bij bepaalde evenementen voorgeschreven worden dat er evenementenbier geschonken moet worden en dat men gebruik moet maken van polsbandjes. Daarnaast moeten het personeel en de vrijwilligers goed op de hoogte zijn van de regels om risico's rond alcoholgebruik goed in te schatten. Er kan voorgeschreven worden dat het barpersoneel, security en/of vrijwilligers geschoold worden rondom het thema alcohol aan jongeren. Dit kan door bijvoorbeeld de Instructie Veilig Alcohol (IVA) te volgen.

3.6 Keurmerk Veilig Uitgaan

Ook bij het Keurmerk Veilig Uitgaan en in het integraal veiligheidsbeleid wordt aandacht besteed aan het onderwerp alcoholmatiging. Voor horecaondernemers is bijvoorbeeld een convenant opgesteld. Hierin staan ook regels m.b.t. alcoholmatiging en alcoholmisbruik.

4. Acties Handhaving

4.1 Inventarisatie

Er wordt in kaart gebracht welke hotspots er zijn. Dit zijn locaties waar de doelgroep (jeugd) frequent komt voor de aankoop van alcoholhoudende drank. Daarnaast is een inventarisatie gemaakt van alle verkooppunten van alcoholhoudende drank. Het is niet mogelijk om alle locaties te controleren (horeca, supermarkten, slijterijen, sportkantines, evenementen, cafetaria's et cetera).

Het WT4 Alcohol- en Horecasanctiebeleid gemeente Rijssen-Holten is door de burgemeester vastgesteld en maakt deel uit van dit plan en is als bijlage toegevoegd.

4.2 Inzet gemeente

Per 1 januari 2014 is er 750 uur inzet beschikbaar voor het handhaven van de DHW. De eerste periode worden de uren voornamelijk besteed aan het kennismaken c.q. overleg voeren met en het geven van voorlichting aan de reguliere horeca, slijterijen, paracommerciële instellingen en andere drankverstrekkers.

De uren worden als volgt verdeeld:

- Toezicht bij reguliere horeca;
- Evenementen;
- Supermarkten/detailhandel;
- Meldingen para commerciële instellingen.

Het college heeft de volgende drie speerpunten bepaald voor het handhaven van de DHW:

- Toezicht op verkrijgbaarheid van alcohol;
- Gebruik alcohol bij evenementen;
- Toezicht op alcoholgebruik bij paracommerciële instellingen.

De acties die hierbij steekproefsgewijs uitgevoerd kunnen worden zijn:

- Leeftijdsgrenzencontroles met als speerpunt bij evenementen;
- Vergunning controle: de vergunning controle wordt uitgevoerd bij vergunningplichtige bedrijven en richt zich op de controle van de vergunning en de daaraan gekoppelde regels, bijvoorbeeld de aanwezigheid van de leidinggevende;
- Verkrijgbaarheid c.q. verkoopverboden: de DHW kent diverse verkoopverboden. Zo mag een tankstations geen alcohol verkopen en een supermarkt geen sterke drank. Tijdens deze controle wordt gecontroleerd op dit verbod;
- Uitvoeren mystery-guestonderzoek (zie hieronder).

4.3 Mystery-guestonderzoek

Om een objectief beeld te krijgen van alcoholverkoop kan er een zogenaamd mystery-guestonderzoek worden uitgevoerd. Tijdens dit onderzoek proberen jongeren alcohol te kopen zonder dat zij hiervoor de vereiste leeftijd hebben bereikt. Het onderzoek kan een goed beeld geven van de naleving van de

DHW en de gemeentelijke verordening. De uitkomsten van het mystery-guestonderzoek kunnen als input dienen voor het bepalen van verdere controles, maar bieden mogelijk ook een aanknopingspunt om in gesprek te gaan over alcoholgebruik door jongeren en de naleving van de wet.

4.4 Doorverwijziging naar AlcoHalt

Bij overtredingen van artikel 45 DHW, waarin is bepaald dat jongeren onder de 18 jaar strafbaar zijn als zij op een openbare plaats alcohol bij zich hebben of voor consumptie gereed hebben, kan er vanaf 1 januari 2014 ook doorverwezen worden naar Halt¹. Deze doorverwijziging kan momenteel alleen door de politie gedaan worden. De buitengewone opsporingsambtenaren kunnen nog geen jongeren doorsturen naar AlcoHalt. Hiervoor is toestemming van het OM nodig. Halt ziet graag dat in regionaal verband naar gekeken wordt. Dit punt staat dan ook op de agenda van het IVZ-platform.

4.5 Taken politie

Naast de gemeente, heeft ook de politie een toezichts- en handhavingstaak. Politieambtenaren zijn bevoegd strafrechtelijk een geldboete op te leggen **en/of** een doorverwijziging naar Alcoholhalt, wanneer zij jongeren onder 18 jaar op publiek toegankelijke plaatsen aantreffen, die alcoholhoudende dranken aanwezig hebben of voor consumptie gereed hebben. Daarnaast kan de politie verbaliseren op grond van de Wet op Economische Delicten (zoals bijvoorbeeld het geval van het schenken van alcohol in een horecabedrijf aan dronken klanten). Daarnaast heeft de politie een signaleringsfunctie zodat de gemeente, samen met de politie, gericht (bijvoorbeeld op hotspots) kan optreden.

4.6 Indirect Toezicht

Naast direct toezicht op eisen uit de DHW, is er meer toezicht op horeca-activiteiten. Toezicht op de inrichtingseisen van horecabedrijven (bijvoorbeeld ventilatie, aantallen toiletten, et cetera) werd en wordt nog steeds gedaan door de afdeling Wonen en Ondernemen van de gemeente.

Daarnaast kan er ook toezicht gehouden worden op illegale horeca-activiteiten. Te denken valt aan locaties zoals schuren waar mogelijk feestjes worden georganiseerd (al dan niet met alcohol). Dit kan zowel strijdig zijn met de DHW (geen horecavergrunning) als het geldende bestemmingsplan.

5. Evaluatie

Het vaststellen van een nota met de uitgangspunten voor toezicht en handhaving van de DHW is één ding, daarna moet ook bekeken worden of deze doelstellingen zijn behaald.

Het jaar 2014 zal daarbij gezien worden als een leerjaar. 2015 is het spiegeljaar, waarin een 0-meting uitgevoerd wordt. In 2016 zal er een evaluatie plaatsvinden, waarbij bekeken wordt of er nieuwe inzichten zijn en of dit plan bijgesteld moet worden.

¹ De leerstraf AlcoHalt wordt aangeboden aan jongeren van 12 tot 18 jaar die zijn aangehouden voor een delict waarbij alcohol een rol speelde. In de leerstraf hebben de ouders ook een duidelijke rol.

